

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JUNIJ

P R A V O

≡ Izpitna pola ≡

24. junij 1999 / 120 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

MATURITETNI PREIZKUS

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na obrazca za ocenjevanje).

Pri reševanju bodite natančni. Vsako nalogo pazljivo preberite in premišljeno napišite, izberite ali dopolnite odgovore.

Če ste se zmotili, napačen odgovor prečrtajte in napišite pravih.

Odgovore vpisujte v za to predvideni prostor v izpitni poli, z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. **Odgovori, pisani z navadnim svinčnikom, se ovrednotijo z nič (0) točkami.**

Najvišje število točk, ki jih lahko dobite s pravilno rešitvijo te pole, je 100.

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 1 prazno.

I. DEL**1. naloga***(4 točke)*

Pojasnite vsebino in namen odložnega (suspenzivnega) veta pri sprejemanju zakona v slovenskem parlamentu.

Navodilo: izoblikujte samostojen odgovor in ga vpišite na proste črte.

2. naloga*(4 točke)*

Kazenski zakonik RS določa (čl. 169/1):

“Kdor koga razžali, se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do treh mesecev.”

A) Kakšno pravno pravilo je to? Obkrožite črko pred pravilnima odgovoroma:

- a) konkretno
- b) abstraktno
- c) posamično
- d) splošno

B) Katero sodišče je na prvi stopnji pristojno odločati o takšnem kaznivem dejanju?

3. naloga*(8 točk)*

Kaj mora zagotavljati lokalna skupnost, da se lahko ustanovi kot občina?

Navodilo: izoblikujte samostojen odgovor in ga vpišite na proste črte.

4. naloga*(6 točk)*

Dopišite mandatno dobo, ki velja za:

- a) poslance državnega zbora _____
- b) generalnega državnega tožilca _____
- c) člane državnega sveta _____
- d) varuha človekovih pravic _____
- e) predsednika ustavnega sodišča _____
- f) predsednika države _____

5. naloga*(3 točke)*

Navedite tri osnovne funkcije parlamenta (državnega zbora).

1. _____

2. _____

3. _____

6. naloga*(5 točk)*

Kaj je značilno za kolektivne pogodbe in na katerem področju se sklepajo?

Navodilo: izoblikujte samostojen odgovor in ga vpišite na proste črte.

II. DEL**7. naloga***(20 točk)*

Dokazovanje v upravnem postopku je namenjeno ugotavljanju materialne resnice oziroma odločitvi v upravni zadevi.

a) Pojasnite načelo materialne resnice.

b) S katerimi sredstvi v upravnem postopku dokazujemo materialno resnico?

c) Pri dokazovanju v upravnem postopku velja načelo proste presoje dokazov. Kaj je vsebina tega načela?

d) Katerih dejstev pa v upravnem postopku ni treba dokazovati?

8. naloga*(20 točk)*

Človekove pravice in svoboščine uvrščamo v skupine.

a) Katere so glavne skupine človekovih pravic?

b) Iz katere pravice izhaja ustavna določba, da v Sloveniji ni smrtne kazni?

c) Kaj pomeni ustavno načelo o domnevni nedolžnosti?

d) Na kateri ustavni pravici temelji ustanavljanje političnih strank?

e) Kaj vsebuje ustavno zagotovljena svoboda dela?

- f) Ob kršitvah ustavnih pravic se lahko pritožimo tudi na ustavno sodišče. Kdo lahko vloži takšno (ustavno) pritožbo in pod kakšnimi pogoji?

- g) Navedite eno ustavno pravico, ki je ni mogoče iztožiti pred sodiščem.

III. DEL

9. naloga

(15 točk)

Člen 20 Zakona o orožju določa:

“Pristojni organ lahko odreče dovoljenje za nabavo orožja ali streliva, orožni list ali dovoljenje za posest orožja, če ugotovi, da ni opravičenih razlogov, da bi prosilec imel tako orožje ali strelivo, če tako narekujejo koristi javnega reda in miru ali če so zaradi okoliščin, v katerih prosilec živi, utemeljeni pomisleki zoper izdajo dovoljenja ali orožnega lista.

Če pristojni organ odreče dovoljenje za nabavo orožja iz razlogov, ki jih narekujejo koristi javnega reda in miru, mu v odločbi ni treba navajati razlogov, ki so narekovali negativno odločitev.”

a) Katere sestavine mora imeti odločba, izdana po 2. odstavku navedenega člena?

b) Kaj je vsebina dispozitiva odločbe?

c) V kakšnem roku mora organ izdati odločbo?

d) Kaj je molk upravnega organa?

10. naloga*(15 točk)*

Iz priložene pogodbe odgovorite na naslednja vprašanja:

a) Kdaj bodo prenehale obveznosti pogodbenih strank iz te pogodbe? Navedite datum.

b) V čem je razlika med najemno in zakupno pogodbo?

c) Za kakšen čas se lahko sklene zakupna pogodba?

d) Kakšna stvar je praviloma predmet zakupne pogodbe in kaj je za tako stvar značilno?

e) Zakupnik je posestnik zakupljene stvari. Kako je v zakonodaji predvideno varstvo posesti?

PRILOGA: Pogodba

J. J., Rožna ulica 2, Ljubljana, v nadaljnjem besedilu zakupodajalec
in

T. T., Osojna 4, Ljubljana, v nadaljnjem besedilu zakupnik

sklepata

POGODBO O ZAKUPU

1.

Predmet te pogodbe je nepremičnina na parc. št 111/1 – vrt v izmeri 700 m², vl. št. 11, k. o. Morski jarek, Ljubljana. Na nepremičnini stoji lesena lopa za shranjevanje orodja.

2.

Zakupodajalec je l a s t n i k i n p o s e s t n i k nepremičnine iz te pogodbe. Nepremičnino bo 1. 2. 1994 izročil v uporabo zakupniku.

3.

Zakupnik lahko nepremičnino uporablja kot vrt.

4.

Zakupnik na nepremičnini ne sme postavljati nobenih novih trajnih ali začasnih objektov.

5.

Zakupnik mora med trajanjem te pogodbe lopo, ki stoji na nepremičnini, popravljati in vzdrževati tako, da bo služila svojemu namenu.

6.

Zakupnik bo zakupodajalcu plačeval zakupnino v mesečnem znesku 2000 SIT na njegov račun št. pri B-banki v Ljubljani. Plačilo zakupnine zapade 1. dne v mesecu za tekoči mesec.

7.

Ta pogodba se sklepa za 2 leti.

Ljubljana, 5. 1. 1994.

Zakupodajalec

Zakupnik

PRAZNA STRAN